

FACTCHECK

DE MYTHE VOORBIJ

VLUCHTELINGENWERK VLAANDEREN - EDUCATIEF TRAJECT ROAD OF CHANGE

FACTCHECK

DE MYTHE VOORBIJ

VLUCHTELINGENWERK VLAANDEREN - EDUCATIEF TRAJECT ROAD OF CHANGE

Doel van de opdracht

Het debat over vluchtelingen en migratie wordt helaas vaak gevoerd zonder correcte cijfers en feiten. Bovendien vertrekt het dikwijls vanuit veel gehoorde argumenten. Aan de hand van deze opdracht ga je samen met de leerlingen op zoek naar context, leer je hen argumenten formuleren en doorprikken jullie mythes.

Werkwijze

1

Vorbereidende les – opzoekopdracht

- Elke leerling zoekt individueel naar argumenten om de stellingen te bevestigen of te ontkrachten. Kies zelf hoeveel stellingen je door elke leerling laat voorbereiden. Vraag ook dat ze minstens 1 bron zoeken die hun standpunt verdedigt. Het is hierbij belangrijk dat ze telkens een eigen factcheck doen. Waarom denk ik dit? Waarop baseer ik me? Waar vind ik hiervan een bewijs, een cijfer, een bevestiging?

A

Standpunt verdedigen/plaats innemen

- Zorg voor een open klasruimte waarin de leerlingen vrij kunnen bewegen.
- Selecteer telkens 1 leerling die een quote naar voor brengt en zijn/haar reactie hierop geeft.
- De medeleerlingen nemen positie in: dichtbij de leerling als ze het eens zijn met de argumenten, veraf als ze het oneens zijn.
- Ze mogen bewegen tijdens de uitleg: dichterbij komen als ze dingen horen waarmee ze akkoord gaan, meer afstand nemen als ze het niet eens zijn.
- De leerling vooraan vraagt aan andere leerlingen waarom ze op een bepaalde plaats staan. Zij vertellen, beargumenteren waarom ze het eens of oneens zijn.
- Medeleerlingen verplaatsen zich opnieuw als ze nieuwe argumenten horen die hun mening en dus positie verandert.
- Als leerkracht neem je de rol van moderator op jou. Zorg dat het debat geciviliseerd en volgens de regels van de kunst verloopt.

De quotes

- 1 Europa wordt overspoeld door vluchtelingen.
- 2 Vele zogezegde vluchtelingen zijn vooral gelukzoekers.
- 3 Als we onze grenzen open houden zullen vreemdelingen ons land overnemen.
- 4 Vluchtelingen zijn vooral jonge alleenstaande mannen.
- 5 Een grote groep vluchtelingen is analfabeet en daarom een enorme belasting voor onze samenleving.
- 6 Vluchtelingen pikken onze jobs in.
- 7 Vluchtelingen terugsturen op zee is onwettelijk.
- 8 Wij zijn niet verantwoordelijk voor de problemen in hun thuisland dus moeten ze die zelf maar oplossen.
- 9 Migratie vormt een gevaar voor de Vlaamse identiteit.
- 10 België komt de beloftes van het spreidingsplan na.

Informatie voor de moderator

1 Europa wordt overspoeld door vluchtelingen.

Wereldwijd zijn meer dan 68,5 miljoen mensen op de vlucht. Slechts een heel klein deel komt in Europa terecht. Het totaal aantal migranten is 0,07 procent van de Europese bevolking. Meer dan 85 procent van alle vluchtelingen wordt opgevangen door lokale buurlanden. De meeste mensen belanden in kampen of steden in buurlanden waar ze proberen te overleven in heel moeilijke omstandigheden en zonder veel toekomstperspectief. Twee op de drie mensen die op de vlucht slaan, blijven binnen de grenzen van hun eigen land. Er zijn ongeveer 40 miljoen intern ontheemden. Binnen Colombia, Syrië, Congo, Irak, Somalië en Jemen zijn miljoenen mensen op de vlucht. De meesten wonen niet in vluchtelingenkampen, maar in steden.

2 Veel zogezegde vluchtelingen zijn vooral gelukzoekers.

Van de 68,5 miljoen mensen wereldwijd op de vlucht worden sommigen erkend als vluchteling, anderen krijgen subsidiaire bescherming en nog anderen worden gezien als migrant. Uiteraard zijn het allemaal gelukzoekers, zoals elke mens zoekt naar geluk. Maar er is zoveel meer aan de hand. Vluchtelingen zijn op zoek naar veiligheid, naar toekomstmogelijkheden, naar een menselijke en gelijkwaardige behandeling. De criteria om als vluchteling te worden erkend, werden opgesteld vlak na de Tweede Wereldoorlog. Er staan dus geen actuele problemen in waarvoor mensen ook op de vlucht gaan, zoals klimaatproblemen. Bovendien zijn oorzaken vaak verbonden met elkaar. Een politiek onstabiel land is vaak ook onveilig, biedt geen toekomst, geen werk, heeft vaak te kampen met hongersnood, armoede en uitzichtloosheid. De vraag is dus: wanneer ben je een 'gelukzoeker' en wanneer ben je een mens op zoek naar een humaan, veilig bestaan voor jezelf en voor je gezin?

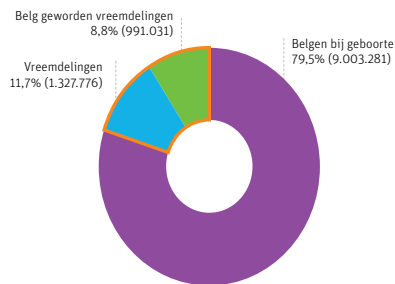
Je merkt vandaag dat er sowieso migratie is, ook al zijn er geen open grenzen. In alle landen is er een gemengde bevolking. Zelfs met de huidige regelgeving (volgens sommigen te strikt, volgens anderen te soepel), zie je in een recent rapport van Myria volgende cijfers:

20 % van de Belgische bevolking is geboren met een buitenlandse nationaliteit.

BROW <http://www.myria.be/files/NL2018-2.pdf>

Van de 11,3 miljoen inwoners in België:

- heeft 11,7% een vreemde nationaliteit (vreemdelingen),
- had 8,8% een vreemde nationaliteit bij de geboorte, maar heeft intussen de Belgische nationaliteit verworven (Belg geworden vreemdelingen),
- is 79,5% Belg bij de geboorte.

Waarom spreken van 'overnemen'?

Een stad als Antwerpen heeft meer dan 174 verschillende nationaliteit. Er zijn meer dan 100 nationaliteiten aan de slag voor de stad. Deze mensen nemen de stad niet over, ze zijn het gezicht van een superdiverse samenleving. (<https://nl.metrotime.be/2018/02/05/start/stad-antwerpen-meer-dan-100-verschillende-nationaliteiten-aan-slag>)

Het blijft belangrijk te beseffen dat de "oprukkende" superdiversiteit vooral in conflict komt met een hypergeïndividualiseerd maatschappijmodel, waarin de rechten van het individu tot absolute prioriteiten werden verheven. Superdiversiteit kon zich nestelen in onze steden omdat mensen met een migratieachtergrond, hoe verschillend hun wortels en culturele tradities ook mogen zijn, een vorm van lotsverbondenheid en van solidariteit ontwikkelden. Een solidair samenlevingsmodel lijkt dan ook de beste remedie om de superdiverse groei pijnen te verzachten.

UIT <https://www.oikos.be/on-ecopolis/item/634-diversiteit-en-individualisme-samenlevingsconflict-of-conflictsamenleving>

4 Vluchtelingen zijn vooral jonge alleenstaande mannen.

Dat lijkt misschien zo, maar het blijkt niet te kloppen. De verdeling mannen en vrouwen is ongeveer gelijk. De grootste groep is tussen de 25 en 34 jaar oud.

Uit VN-statistieken blijkt dat het percentage vrouwen onder de migrantenpopulatie varieert tussen 40% en 60% naargelang van het herkomstland. Koplopers zijn de oostbloklanden, zoals Moldavië met 64,6% vrouwen op de totale migrantenpopulatie uit dat land. Ook Letland met 61% en Macedonië met 58,3% vrouwen vallen op. Bij de migratie vanuit Azië vallen Nepal op met 69% en Hongkong met 60,5% vrouwelijke migranten. Van de migranten uit Bangladesh daarentegen is slechts 13,3% een vrouw, uit Qatar 16,1%, uit Oman 18,9%.

De globale verhouding mannen/vrouwen is de voorbije 50 jaar gelijk gebleven. Er zijn wel regionale verschuivingen en evoluties in het soort migratie. De volgmigratie loopt terug, maar het aantal vrouwen dat zelfstandig migreert op zoek naar een inkomen neemt toe.

(rosavzw.be/site/kwesties/migratie/migratie-in-cijfers)

5 Een grote groep vluchtelingen is analfabeet en daarom een enorme belasting voor onze samenleving.

Een deel van de vluchtelingen is inderdaad niet of anders gealfabetiseerd. Dit wil zeggen dat zij wel gealfabetiseerd zijn maar in een ander alfabet en daardoor enkel de eigen taal kunnen lezen of spreken.

Er wordt een lichte stijging opgetekend de laatste jaren. De tabel hieronder ontkracht de stelling dat het over een grote groep gaat.

Alfabetiseringsniveau	2015		2016		Totaal	
	Aantal	Procent	Aantal	Procent	Aantal	Procent
Gealfabetiseerd	3 458	83%	7 280	74%	10 738	77%
zwak gealfabetiseerd	171	4%	1 003	10%	1 174	8%
Niet gealfabetiseerd	468	11%	1 391	14%	1 859	13%
Onbekend	48	2%	107	2%	155	2%
Totaal	4 145	100%	9 781	100%	13 926	100%

2015: 15% van de asielzoekers, erkend vluchtelingen en subsidiair beschermden was niet of zwak gealfabetiseerd.

2016: hun aandeel stijgt naar 24%.

Over beide jaren heen was 77% van deze personen gealfabetiseerd.

LEES MEER

www.integratie-inburgering.be/sites/default/files/atoms/files/20170912_ABB_onderwijsprofiel_asiel.pdf

6 Vluchtelingen kosten ons enorm veel geld en pikken onze jobs in.

Het ontkennen van de kostprijs van de opvang en begeleiding van vluchtelingen zou erg naïef zijn. Er is vast en zeker een maatschappelijke kost. Maar wat snel vergeten wordt: er is absoluut ook een winst. Vóór een eventuele erkenning zijn dit de mogelijke kosten: voeren van asielprocedures, tijdelijk aanbieden van Bed Bad Brood, extra personeel, huur en onderhoud van opvangcentra, onderwijs ...

Interessant artikel hierbij:

www.knack.be/nieuws/belgie/factcheck-maandelijkse-kost-asielzoeker-2255-euro/article-longread-1188183.html

Na de erkenning treden deze kosten op: inburgeringstraject, onderwijs, OCMW-steun indien nodig.

En de winst, die vaak wordt vergeten:

- Eens vluchtelingen werken dragen zij bij aan 'onze' sociale zekerheid.
- Vluchtelingen die hier wonen betalen belastingen.
- Knelpuntberoepen geraken sneller ingevuld door vluchtelingen.
- Zij beschikken soms over bepaalde technische of taalcompetenties die hier minder aanwezig zijn.
- Een instroom van jonge vluchtelingen helpt de vergrijzing tegengaan.
- Zij brengen een boeiende culturele verrijking en verruimen onze kijk op de wereld.
- Zij komen vaak terecht in laaggekwalificeerde jobs die autochtonen niet willen innemen.
- Door hen snel aan een job te helpen krijg je enorme voordelen op vlak van integratie, autonomie, zelfredzaamheid.

7 Vluchtelingen terugsturen op zee is onwettelijk.

Wanneer mensen via de zee Europa trachten te bereiken dan is dat met een doel. Het is onmogelijk om in te schatten wat de beweegredenen zijn alvorens hen de kans te geven om zich te melden. Elke mens heeft het recht om asiel aan te vragen en elke mens moet beschermd worden tegen mogelijke vervolging, foltering of andere inbreuken tegen de rechten van de mens.

Terugsturen zonder de kans om asiel aan te vragen of hun specifieke situatie te bekijken is dus onwettelijk.

www.vrt.be/vrtnews/nl/2018/06/05/eu-commissie-over-bootvluchtelingen-europa-zal-nooit-pushbacks/

8 Wij zijn niet verantwoordelijk voor de problemen in hun thuisland dus moeten ze die zelf maar oplossen.

De moeilijke situatie op politiek en economisch vlak in veel herkomstlanden is niet te verklaren vanuit één verantwoordelijke. Het is dus ongepast om eenzijdig of het land zelf of Europa als schuldige te nemen voor de moeilijkheden in veel landen. Niet alle fouten en gebreken in de landen van oorsprong kunnen verklaard worden door externe factoren. Er zijn heel wat regeringen die handel(d)en uit puur eigenbelang en zelf verantwoordelijk zijn voor de moeilijke leefomstandigheden in hun land.

Maar we zitten wel in een globale wereld waar alles met alles is verbonden. Op economisch vlak zijn er gevolgen van ons huidig kapitalistisch economisch systeem op de situatie van een land. We moeten dan ook erkennen dat Europa heel wat verantwoordelijkheden heeft in de economische en politieke situatie van de landen in nood. Bepaalde klimaatgevolgen 'daar' zijn ook een gevolg zijn van uitstoot en verbruik 'hier'. Europese handelsakkoorden zijn vaak eenzijdig gericht op de voordelen voor Europa zonder voldoende rekening te houden met de impact voor herkomstlanden. Er wordt te weinig rekening gehouden met armoedebestrijding, gevolgen voor het klimaat en gelijke kansen ter plaatse.

Het gebrek aan democratische structuren is vaak geen hindernis voor samenwerking op economisch vlak, noch om migratie te beheren en vluchtelingen tegen te houden. We verkopen wapens, we sturen gevechtsvliegtuigen en beïnvloeden zo soms rechtstreeks of onrechtstreeks de situatie ter plaatse.

Bovendien is er nog steeds tot op vandaag de historische invloed van de kolonisatie, door de manier waarop we toen administraties hebben opgezet, gronden hebben ingedeeld en landtitels hebben bepaald.

Wanneer gronden daardoor in handen komen van bepaalde groepen, lokt dat vaak conflict uit met andere groepen.

Vluchtelingen vormen een gevaar voor onze identiteit.

Identiteit wordt gemaakt door mensen. Het is dus een sociale constructie. Dat maakt "identiteit" ook veranderbaar. Dat wil niet zeggen dat de Vlaamse, de Belgische identiteit of een andere identiteit verdwijnt. Nieuwe factoren hebben er een impact op. Mensen worden Turkse Belgen of Afghaanse Gentenaars. Meer zelfs, Afghaanse homoseksuele Gentenaars of vrouwelijke Congolese turnsters van Mechelen. Onze identiteit wordt verrijkt.

In een superdiverse samenleving die vorm kreeg door voorbij migraties, is onze identiteit voortdurend in evolutie en wordt die beïnvloed door allerlei factoren. Het is belangrijk dat we alle mensen handvaten geven om met die superdiverse samenleving om te gaan. Want de samenleving die homogeen blank en Europees is, komt niet meer terug. Dat heeft niks te zien met een gevaar voor "onze identiteit", maar een identiteit in verandering waar we allemaal moeten leren mee omgaan: "meerderheid" en "minderheden" die in veel steden de meerderheid vormen.

Het is belangrijk dat we termen als "golven" en "stromen" leren in perspectief plaatsen. Nieuwe migranten en asielzoekers vormen een heel klein deel van onze bevolking. De cijfers van het aantal mensen dat bescherming aanvraagt en het aantal mensen dat uiteindelijk bescherming krijgt zijn in verhouding tot ons bevolkingsaantal erg klein. Het gaat voor 2017 bv. over 19.688 aanvragen waarvan er ongeveer de helft erkend werd. In de voorbije 3 jaren verleende het CGVS bescherming aan 40.094 personen. Op onze totale bevolking van 1.191.041 is dit een heel kleine groep.

De angst dat waarden en normen zullen vervagen is een irreële angst. We moeten de mensenrechten en grondrechten als leidraad nemen in een superdiverse samenleving. Dat onze basiswaarden zoals democratie, rechtsstaat, gelijkheid tussen man en vrouw, vrije meningsuiting gegarandeerd moeten blijven, staat uiteraard als een paal boven water. De dialoog en gedeelde praktijken die ontstaan in een samenleving waar er geen meerderheid meer is, brengt een nieuwe samenleving voort.

België komt de beloftes van het spreidingsplan na

In 2015 besliste de Raad van de Europese Unie om op twee jaar tijd 160.000 asielzoekers uit Italië en Griekenland over de andere EU-lidstaten te spreiden. Hoewel sommige Europese landen hun inspanning als voldoende beschouwen, kwam van de realisatie van dat spreidingsplan nauwelijks iets terecht. De EU en haar lidstaten haalden slechts 18 % van het oorspronkelijke doel. De overige 82% van de 160.000 mensen wachten in Griekenland en Italië in slechte omstandigheden tot oververzadigde diensten hun vraag naar bescherming kunnen onderzoeken.

Ook België legde de lat steeds lager. Op basis van de initiële Europese raadsbesluiten had België zich ertoe verbonden om 3.812 asielzoekers over te nemen. Uiteindelijk beloofde ons land formeel om 1.530 mensen over te nemen. Meest recente cijfers tonen aan dat België uiteindelijk 299 asielzoekers overnam uit Italië en 698 uit Griekenland, in totaal 997.

België en de overige EU-lidstaten wijten het verminderde engagement aan de strenge criteria van het spreidingsplan: te weinig asielzoekers zouden daardoor effectief in aanmerking komen. Er zijn voldoende mensen in Griekenland en Italië met kwetsbare profielen, Afghanen en Irakezen bijvoorbeeld. Maar zij vallen uit de boot. Het spreidingsplan is immers enkel van toepassing op asielzoekers van een nationaliteit die een hoge kans biedt op erkenning (een gemiddeld erkenningspercentage voor de EU van meer dan 75%). In de praktijk gaat het dan enkel om Syriërs en Eritreeërs. Het is absurd dat de Europese lidstaten hun inspanning als voldoende beschouwen, terwijl in realiteit duizenden mensen maanden tot jaren wachten op een onderzoek naar hun recht op bescherming, en dat in preciaire omstandigheden.

MEER INFO ZIE HIER

<https://www.vluchtelingenwerk.be/nieuws/persbericht-de-balans-van-twee-jaar-spreidingsplan>

LEES MEER

- www.apache.be/2018/06/19/migratie-in-belgie-21-vragen-en-antwoorden-waarover-het-echt-gaat/
- www.vrt.be/vrtnws/nl/2018/06/06/europa-en-de-vluchtelingen-crisis-in-cijfers/
- www.hln.be/nieuws/buitenland/vluchtelingen-crisis/recordaantal-vluchtelingen-maar-heus-niet-allemaal-onderweg-naar-europa-aed7a621/
- www.amnesty-international.be/sites/default/files/bijlagen/vooroordelenamnestyboekje.pdf
- www.motief.org/phocadownload/Uitspraken_vluchtelingen_motief.pdf